

Nr 16.

Ankom till riksdagens kansli den 26 mars 1917 kl. 2 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, dels ock i ämnet väckta motioner.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Nilsson i Bonarp, Lyckholm, Antonsson, frih. Fleming*), Bäckström, Jacob Larsson, frih. Palmstierna, Röing, Källman, Jeansson i Kalmar, Månsson*), Jonsson i Hökhult, Elof Ljunggren*), Knaust*), Forssman, Neess, Holmström, Jönsson i Revinge och von Hofsten.

*) Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Genom en den 20 mars 1917 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 128, har Kungl. Maj:t under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall erhålla följande ändrade lydelse:

Bihang till riksdagens protokoll 1917. 7 saml. 14 häft. (Nr 16.)

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 60 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 200 kronor, och därutöver 60 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 200 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förses,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 30 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 200 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 200 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 200 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 200 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 200 kronor.

Med fondhandlare förstås i denna förordning solidariskt bankbolag, bankaktiebolag och fondmäklare ävensom annan, som driver sådan rörelse med fondpapper, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker.

Denna förordning träder i kraft å dag, som Konungen bestämmer, och gäller till dag, som jämväl av Konungen bestämmes, dock ej längre än till den 1 april 1918.

Beträffande motiveringen för detta förslag tillåter sig utskottet hänvisa till ovanberörda, vid propositionen fogade utdrag av statsrådsprotokollet.

Till behandling i sammanhang med nämnda proposition har utskottet förehåft tvänne före den ordinarie motionstidens utgång väckta, till utskottet hänvisade motioner, nämligen I: 76, av herr *Kvarnzelius m. fl.*, och II: 150, av herr *Edén m. fl.*, i vilka motioner hemställts, »att riksdagen må besluta sådan ändring av 3 § i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, att de belopp, vartill avräkningsnota skall stämpelbeläggas, komma att höjas:

- i punkt 1. a: från 30 öre till 60 öre,
- » 1. b: från 10 öre till 20 öre,
- » 1. c: från 15 öre till 30 öre,
- » 1. d: från 5 öre till 10 öre,
- » 1. e: från 15 öre till 30 öre,
- » 1. f: från 5 öre till 10 öre,

samt att lägsta stämpelavgiftsbeloppet för de i punkt 2 omfördälda fall höjes från 5 öre till 10 öre.»

I fråga om motiveringen till detta förslag får utskottet hänvisa till motionerna.

De bägge föreliggande förslagen äro skiljaktiga i följande punkter. Under det att den kungl. propositionen avser en fördubbling endast av stämpelavgiften vid köp och byte av aktier, lotter samt andels- och delaktighetsbevis, innefattar motionärernas förslag, att fördubblingen skulle gälla även stämpelavgiften vid omsättning av obligationer ävensom minimiavgiften vid sådana avtal om köp eller byte av fondpapper i utlandet, varom stadgas i förordningens 3 § 2 mom. Därjämte är enligt det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget förhöjningen avsedd att erhålla endast provisorisk giltighet; förordningen i ämnet skulle nämligen gälla till dag som av Kungl. Maj:t bestämmes, dock ej längre än till den 1 april 1918. I motionerna föreslås däremot en förhöjning av bestående natur.

*Skiljaktigheter
mellan propo-
sitionen och
motionerna.*

Stämpelavgiften vid köp och byte av fondpapper synes utskottet vara en av de inkomsttitlar, som närmast böra ifrågakomma att anlitas,

Utskottet.

då det gäller att bereda staten den betydande inkomstökning, varav den för närvarande är i behov. De rådande goda konjunkturerna och den högt uppdrivna spekulativen måste nämligen anses göra en höjning av fondstämpeln fullt befogad. Med hänsyn härtill har utskottet ansett sig böra tillstyrka riksdagen att i anledning av de föreliggande förslagen vidtaga en sådan höjning. Då det syntes utskottet angeläget, att denna höjning måtte snarast möjligt träda i kraft, har utskottet icke velat fördröja ärendets behandling genom att ingå i närmare prövning av de frågor, i vilka Kungl. Maj:ts proposition och de föreliggande motionerna äro skiljaktiga, utan anslutit sig till det mera begränsade förslag, som av Kungl. Maj:t framlagts. Den i motionerna föreslagna höjningen av stämpelavgiften för omsättning av obligationer torde nämligen, såsom de för utarbetande av förslag till börslagstiftning m. m. tillkallade sakkunniga enligt ovannämnda statsrådsprotokoll framhållit, icke hava någon avsevärd betydelse ur synpunkten att bereda statsverket ökad inkomst. Och i frågan huruvida höjningen bör vara av provisorisk natur eller äga bestående giltighet har riksdagen givetvis, om Kungl. Maj:ts förslag härutiinnan bifalles, möjligheten öppen att sedermera intaga den ståndpunkt, för vars bestämmande även erfarenheten under den tid, den tillfälliga förhöjningen komme att gälla, torde kunna lämna värdefulla bidrag.

I motiveringen till motionerna förekommer följande uttalande:

»Mot här ifrågasatt höjning av fondstämpelavgiften har man tvivelsutan att vänta den invändningen, att densamma skall locka till försök att undandraga sig beskattningen. Tyvärr är det nog så, att dylika utslag av bristande ansvarskänsla och samhällssolidaritet alltid kunna befaras. Och det lär icke hava saknats exempel på att även med nu gällande skattesatser undandraganden från skatteplikten skett genom kringgående av författningens bestämmelser. Invändningen torde därför icke få tillmätas alltför stor betydelse. Däremot synes det vara väl påkallat att tillse, huruvida författningens stadganden angående undantag från stämpelplikt och kontrollföreskrifter kunna anses tillräckliga för att, i den mån sådant över huvud må vara möjligt, förebygga överträdelser i angivna hänseende. Och det torde kunna förväntas, att bevillningsutskottet, till vilket denna motion lär komma att remitteras, icke skall underlåta att häråt ägna sin uppmärksamhet och självmant föreslå de ändringar eller tillägg, vilka utskottet må finna i detta hänseende av behovet påkallade.»

Vad motionärerna sålunda framhållit har utskottet funnit vara värt beaktande, men med hänsyn till den skyndsamma behandling, som utskottet på sätt ovan är antytt velat ägna detta ärende, har utskottet måst inskränka sig till att fästa uppmärksamheten på angelägenheten av att kontrollen å författningens efterlevnad blir så effektiv som möjligt, under uttalande av sin förvissning därom, att Kungl. Maj:t kommer att,

i den mån förordningens nuvarande bestämmelser därtill bereda möjlighet, vidtaga erforderliga åtgärder i det angivna syftet.

I anslutning till vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

1) att riksdagen må antaga det med Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 128, framlagda, ovan intagna förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper;

2) att motionerna I: 76 och II: 150, om ändring av 3 § i förordningen angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, må anses besvarade genom vad utskottet ovan under punkt 1) hemställt.

Stockholm den 26 mars 1917.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.